Rode Kruis Vlaanderen

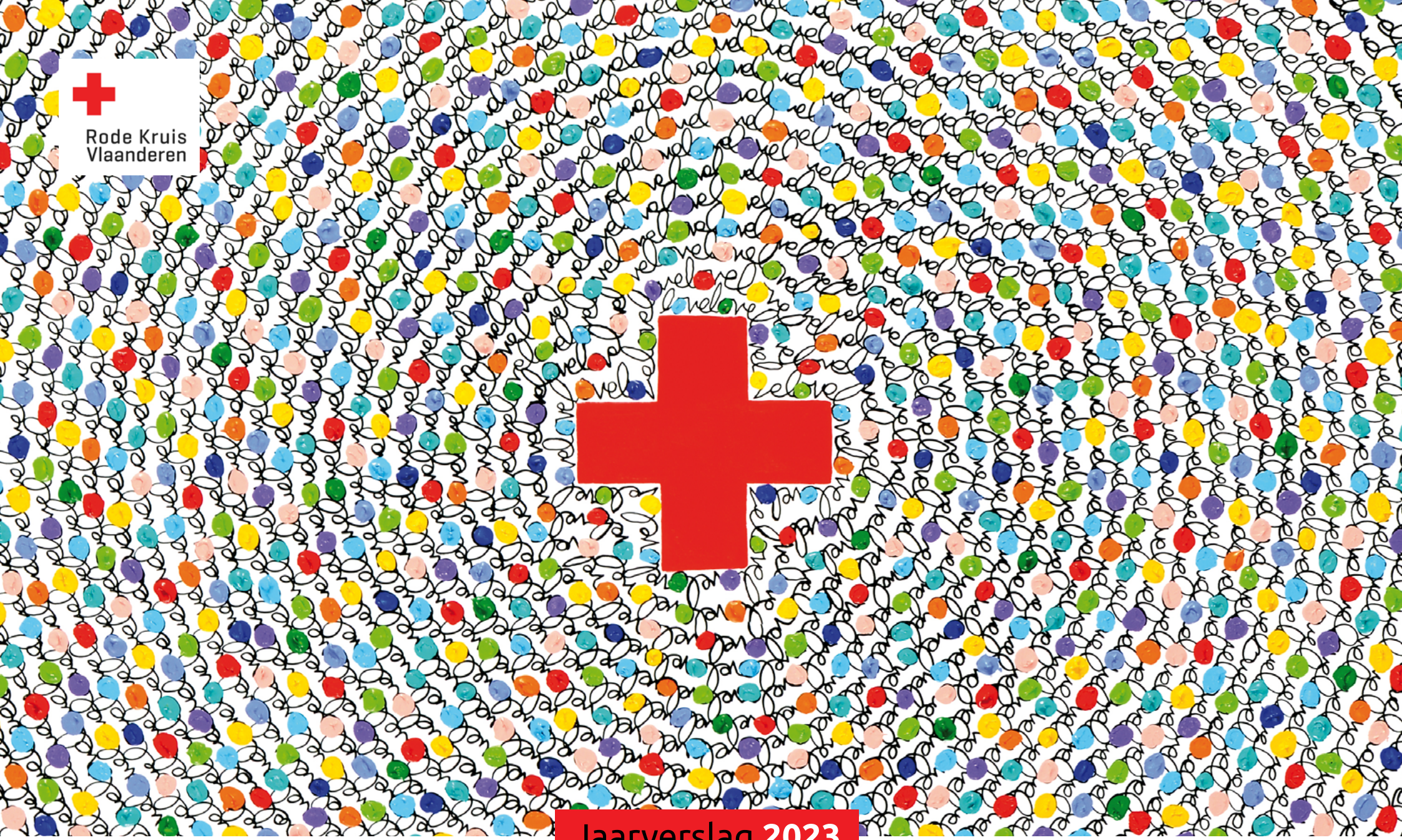

Jaarverslag 2023

www.rodekruis.be

Inhoud

- Voorwoord: een jaar van vele en groeiende activiteiten 3
- Meer vrijwilligerschap in de samenleving: 3 actieterreinen 4
- Terugblikken op een fantastisch 2023 5

Meer vrijwilligerschap in Vlaanderen

Van eerstehulponderricht naar eerste hulp als gezondheidsvaardigheid
- Nieuwe CEBaP-publicatie over de wetenschappelijke onderbouwing van 'Luister!' en 'Houvast' 7
- Jeugd Rode Kruis viert 100 jaar hulp aan en van jongeren 8
- Rode Kruis-Vlaanderen lanceert 'Eerste Hulp bij Moeilijke Gevoelens': eerstehulptips voor mentaal welzijn op kindermaat 9

Eerste hulp: noodhulp en hulp op evenementen
- Rode Kruis West-Vlaanderen helpt De Westhoek 10
- Geslaagde rampoefening op Brussels Airport 10
- Rode Kruis-Vlaanderen x Rock Werchter 10
- Voetbalsupporter overleeft een tweede hartaanval in Jan Breydelstadion met dank aan onze Rode Kruis hulpverleners 11

Voldoende bloed van vrijwillige en onbezoldigde donoren voor al onze patiënten
- Rode Kruis Zomert 12
- Nieuw donorcentrum in Beringen 12
- Doorbraak TReC gepubliceerd in gerenommeerd tijdschrift JTH 13
- Rode Kruis-Vlaanderen ontwikkelt neusspray met plasma tegen verspreiding van virussen 14
- Hoe vaak mag je als donor plasma doneren: een gerandomiseerde studie in samenwerking met UCLouvain 15
- Historische editie Donordate in 2023 16
- 2.000e donordate van Rode Kruis: moeder en dochter in de bloemetjes gezet in Beringen 16

Meer vrijwilligerschap internationaal

Internationale activiteiten
- Samenwerking tussen Rode Kruis-Vlaanderen en Vlaamse Overheid: 60-tal generatoren voorzien stroom voor levensnoodzakelijke infrastructuur in Oekraïne 17
- 1 jaar conflict in Oekraïne: 8 internationale artiesten roepen op om slachtoffers te blijven steunen 18
- Noodhulp voor aardbevingen in Turkije en Syrië 18
- Rode Kruis-Vlaanderen schenkt 100.000 euro voor humanitaire hulp na storm Freddy 19
- Overstromingen te Libië door doortocht orkaan Daniel 19
- Rode Kruis-Vlaanderen maakt 150.000 euro vrij voor levensreddende hulp in Soedan 20
- Rode Kruis-Vlaanderen maakt 200.000 euro vrij voor humanitaire hulp na aardbeving in Marokko 20
- Rode Kruis-Vlaanderen voorziet 100.000 euro voor humanitaire hulp in Israël en de Bezette Gebieden 21
- Zeven vragen over neutraal blijven tijdens een oorlog 22

Aanpak van migratie
- Meer vluchtelingen betekent ook meer verloren geraakte familieleden: Rode Kruis-Vlaanderen hielp dit jaar al 150 mensen bij hun zoektocht 24
- Samen droomvangers maken. Bezoek van Staatssecretaris Nicole de Moor in het opvangcentrum voor asielzoekers te Beveren 25
- Ruim 18.000 mensen kregen in 2023 opvang van Rode Kruis-Vlaanderen in ons land 25
- Workshops 'Restoring Family Links in Emergencies' in Rwanda 26
- Opvang van gerepatrieerde Belgen uit de Gazastrook 27
- Ter Dennen: een opvangcentrum met geschiedenis 27

Zelf geloofwaardig blijven als vrijwilligerswerking

Oprecht vrijwilligerschap
- 100 jaar Rode Kruis Oost-Vlaanderen 28
- Verhuis ZNA Cadix 28

Diversiteit bij de vrijwilligers
- Brusselse vrijwilligerswerking Rode Kruis schakelt versnelling hoger 28

Deugdelijk bestuur door en voor vrijwilligers
- Eerste pleisterverkoop Rode Kruis-Vlaanderen meteen een historisch succes: "De pleister is een blijver." 29

Voorwoord

Een jaar van vele en groeiende activiteiten

Rode Kruis-Vlaanderen was in 2023 alomtegenwoordig, een jaar van vele en groeiende activiteiten. Wat opvalt, is de toename van natuurrampen en hittegolven als gevolg van de klimaatopwarming enerzijds, én nieuwe conflicten en oorlogen ten gevolg van toenemende polarisatie anderzijds.

De polarisatie binnen en tussen vele landen, krachtig aangewakkerd via sociale media, stellen een niet-polariserende organisatie als het Rode Kruis voor uitdagingen.

Het Rode Kruis, de grootste en langst bestaande humanitaire organisatie, is immers gebaseerd op zeven grondbeginselen: neutraliteit, onpartijdigheid, onafhankelijkheid, menselijkheid, vrijwilligheid, eenheid en universaliteit. Deze beginselen bepalen de manier waarop de organisatie zijn missie uitvoert: het voorkomen en verzachten van menselijk lijden, ongeacht nationaliteit, ras, religieuze overtuigingen, klasse of politieke meningen.

Het Rode Kruis kiest steevast geen partij, en krijgt daarvoor regelmatig kritiek, vaak zelfs van beide zijden. De migratieproblematiek illustreert dit: aan de ene kant worden we afgeschilderd als Gutmenschen omdat we proberen een zo menswaardig mogelijke opvang te bieden aan asielzoekers, aan de andere kant krijgen we het verwijt dat we de tekortkomingen in het migratiebeleid niet of onvoldoende aan de kaak stellen.

De kritiek ondergaan we bewust omdat het helpen van mensen in nood belangrijker is dan principiële – soms terechte, soms simplificerende, vaak polariserende – stellingname. De opdracht van onze organisatie is dan ook in de eerste plaats om mensen in nood te helpen. Dit gebrek aan activisme wordt ons soms verweten, maar is tegelijkertijd waarop we fier zijn: het is wat ons uniek maakt en verklaart waarom de organisatie nu al 160 jaar lang impact heeft. Het is het DNA van onze beweging. Hoe paradoxaal het ook mag klinken: wanneer we kritiek langs beide kanten krijgen is dit een indicatie dat we de juiste acties nemen om de missie van het Rode Kruis na te streven.

Neutraliteit is niet gelijk aan onverschilligheid tegenover onrecht of menselijk lijden. Integendeel! Vanuit ons uniek statuut als 'Helper van de Overheid' zijn we voortdurend in gesprek met de bevoegde instanties en delen we onze bezorgdheden wel degelijk, alleen doen we dat niet snel in het openbaar.

Onze standpunten zijn steeds onderbouwd op basis van wetenschappelijk onderzoek eerder dan opinie of persoonlijke voorkeur. "Logisch niet ideologisch" is dan ook onze leuze, om impact te maximaliseren voor kwetsbare mensen, eerder dan te scoren in de (sociale) media.

De combinatie van respect voor de grondbeginselen van het Rode Kruis en een goede feitenkennis maakt ook 2023 een bijzonder impactvol jaar voor Rode Kruis-Vlaanderen, waarover dit verslag u meer informeert.

Veel leesplezier!

Philippe Vandekerckhove
Gedelegeerd bestuurder
Rode Kruis-Vlaanderen

Laurette Steenssens
Gemeenschapsvoorzitter
Rode Kruis-Vlaanderen

Strategie 2025: Blijven verbinden. Iedereen kan iemand helpen.

In 2010 was het efficiëntie (de dingen juist doen). In 2015 effectiviteit (de juiste dingen doen). En doorheen de jaren 2015 tot 2020 zetten we stevig in op innovatie. Waar leggen we onze focus?
We leven vandaag in een wereld waarin de ongelijkheid tussen mensen groter wordt. Waarin meer en meer rampen de zwaksten treffen. Waarin de sociale samenhang klappen krijgt. Als Rode Kruis-Vlaanderen willen we daar in onze nieuwe strategie een antwoord op bieden. Staan klaar: maar liefst 13.000 vrijwilligers. En 2.000 medewerkers. Samen vormen zij de motor van onze hulporganisatie. Betrouwbaar, flexibel en robuust. Dit is ons plan voor 2025.

Meer **vrijwilligerschap** in de samenleving

3 actieterreinen

Meer vrijwilligerschap in Vlaanderen

- Van eerstehulp-onderricht naar eerste hulp als gezondheids-vaardigheid
- Eerste hulp: noodhulp en hulp op evenementen
- Voldoende bloed van vrijwillige en onbezoldigde donoren voor al onze patiënten

Meer vrijwilligerschap internationaal

- Internationale activiteiten
- Aanpak van migratie

Zelf geloofwaardig blijven als vrijwilligerswerking

- Oprecht vrijwilligerschap
- Diversiteit bij de vrijwilligers
- Deugdelijk bestuur door en voor vrijwilligers

Status projecten Strategie 2025: Q4 2023

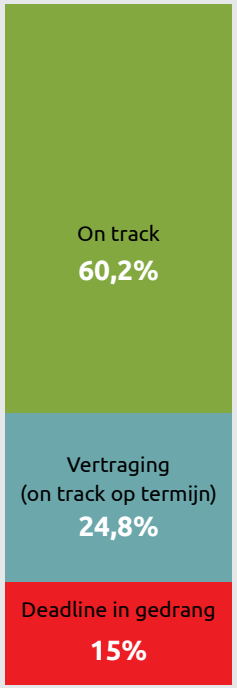

(meer)waarde van de activiteiten afmeten met

10 pijlers

- Rode Kruis vertrekt van de noden van de doelgroep
- Rode Kruis focust op unieke activiteiten
- Rode Kruis is verbindend: het polariseert niet
- Rode Kruis is technologisch vernieuwend
- Rode Kruis maakt het verschil in actie, niet in activisme
- Rode Kruis is er voor kwetsbare doelgroepen
- Rode Kruis werkt samen met andere organisaties
- Rode Kruis verbindt alle bestaande activiteiten
- Rode Kruis geeft vorm aan het vrijwilligerschap van de toekomst
- Rode Kruis onderbouwt activiteiten met wetenschap

Terugblikken op een fantastisch 2023

2023 was voor velen een topjaar.
Graag blikken we samen met jullie terug op enkele verwezenlijkingen:

Bloedactiviteiten

Voorzien van voldoende en veilig bloed

- **240.000** bloeddonaties
- **145.000** plasmadonaties
- **16.000** bloedplaatjesdonaties

Matchen van donor en patiënt voor transplantatie

- **375** orgaandonor typeringen voor 501 orgaantransplantaties
- **722** stamceldonor typeringen voor 313 stamceltransplantaties
- **2.540** nieuwe kandidaat stamceldonoren geregistreerd en getypeerd voor uitbreiding van de wereldwijde database

Matchen van donor en patiënt voor transfusie

- **44.000** rode bloedcel concentraten gematcht en toegediend in partnerziekenhuizen
- **15.400** plaatjes concentraten gematcht en toegediend in partnerziekenhuizen
- **11.000** plasmazakken gematcht en toegediend in partnerziekenhuizen

De partnerziekenhuizen zijn UZ Leuven, UZ Brussel en UZ Gent

Onderzoek

Lancering lespakket voor 8 tot 10-jarigen over 'Eerste Hulp bij Moeilijke Gevoelens' op basis van

- **155** studies en 11 systematische reviews
- **29.266** referenties in 3 wetenschappelijke databanken
- **23** extra stakeholders uit de academische wereld, geestelijke gezondheidszorg en jeugdwerk in Vlaanderen

First aid blended learning – een methode waarvan onderzoek aantoont dat deze effectief is om eerste hulp aan te leren

- Meer dan **2.000** downloads van de First Aid in Africa app
- Uitrol van de methoden in **9** landen

Terugblikken op een fantastisch 2023

Hulp in Vlaanderen

Delen van expertise in eerste hulp*

- **50.189** inschrijvingen voor eerstehulpopleidingen
- **736** inschrijvingen voor EHBP-opleidingen

Opvang van verzoekers om internationale bescherming

- **18.430** personen werden minstens één nacht opgevangen
- **440** extra opvangplaatsen in 2023 in vergelijking met het jaar ervoor voorzien

Ondersteunen van kwetsbaren

- **177** volwassenen met een beperking konden genieten van een zorgeloze WOW-vakantie
- **128** maatschappelijk kwetsbare kinderen konden genieten van een WOW- kamp, en konden na de zomer heerlijke kampverhalen vertellen
- **27** maatschappelijk kwetsbare kinderen met een beperking konden mee op WOW-kamp+
- **75.586** gesprekken werden gevoerd met personen in een zorginstelling en 64.330 leners van boeken of ander materiaal werd geteld

Hulp bij evenementen

- Meer dan **6.800** preventieve hulpacties
- Meer dan **60.000** patiëntencontacten

Hulp bij rampen

- Meer dan **280** gerepatrieerde personen
- **64** medische en psychosociale interventies
- Meer dan **10.000** patiëntencontacten, inclusief 105 en 112-oproepen

**zowel EHBO als Eerste hulp bij psychische problemen*

Hulp wereldwijd

Hulp bij rampen en conflicten

- **11.026.380** euro aan fondsen toegewezen aan noodhulpprojecten wereldwijd in 2023

Delen van expertise

- **3.973** personen opgeleid in eerste hulp in onze projectlanden
- **418** bloedcollectes en rekruteringsactiviteiten ondersteund in onze partnerlanden
- **4.985** personen ondersteund met financiële of materiële hulp in onze partnerlanden

Opsporen van vermiste personen

- **309** geopende opsporingsdossiers
- **47** opsporingsdossiers positief afgesloten door hulp van het Rode Kruis
- **252** geopende gezinsherenigingsdossiers

Verspreiden van internationaal humanitair recht

- **455** personen opgeleid over internationaal humanitair recht
- Meer dan **1 miljoen** Vlamingen kunnen bereiken over internationaal humanitair recht

Publicatiedatum: april 2024

Nieuwe CEBaP-publicatie over de wetenschappelijke onderbouwing van ‘Luister!’ en ‘Houvast’

Evidence-based by CEBaP

Rode Kruis-Vlaanderen heeft reeds een boek gepubliceerd ‘Luister! Eerste hulp bij psychische problemen’ en de bijhorende app ‘Houvast’. Hierin vind je tips en handvaten om als leek hulp te bieden aan vrienden of familieleden die het psychisch moeilijk hebben. Meer specifiek gaat het om aanbevelingen over hoe de eerste signalen te herkennen, de eerste steun te bieden en indien nodig door te verwijzen naar verdere, al dan niet professionele hulp. De richtlijnen die in het boek en de app beschreven staan, zijn evidence-based. Hoe dit in zijn werk ging, lees je hieronder.

Eerst voerden onderzoekers van CEBaP (Centre for Evidence-Based Practice) een systematisch literatuuronderzoek uit naar interventies die haalbaar zijn voor leken op het gebied van communicatie, en dit voor verschillende onderwerpen die te maken hebben met mentaal welzijn (o.a. depressie, verslaving, rouw). In totaal selecteerden ze 90 wetenschappelijke onderzoeken, die vervolgens werden samengevat in 58 evidence conclusions over positieve en negatieve effecten van verschillende communicatievormen op mentaal welzijn.

Vervolgens werd het wetenschappelijk bewijsmateriaal voorgelegd aan een panel van deskundigen, bestaande uit psychiaters, psychologen en ervaringsdeskundigen in de geestelijke gezondheidszorg. Voor 85% van de conclusies was de bewijskracht uit de literatuur zeer laag, waardoor de inbreng van deze experten zeer belangrijk was bij het formuleren en valideren van de aanbevelingen.

Uiteindelijk werden 33 evidence-based aanbevelingen en heel wat ‘good practice points’ geformuleerd. Deze vormen niet alleen de basis van het handboek ‘Luister! Eerste hulp bij psychische problemen’ en de app ‘Houvast’, maar ook van de gratis opleiding in EHBP. Deze opleiding duurt in totaal 12 uur en wordt georganiseerd door verschillende plaatselijke afdelingen van Rode Kruis-vlaanderen. ■

Publicatiedatum: juni 2023

Jeugd Rode Kruis viert 100 jaar hulp aan en van jongeren

Aan het provinciaal domein De Gavers in Geraardsbergen heeft premier Alexander De Croo – samen met voorzitter Jeroen Verbrugghe en gedelegeerd bestuurder van Rode Kruis-Vlaanderen Philippe Vandekerckhove – 2 september 2023 het officiële startschot gegeven voor het nieuwe werkingsjaar van Jeugd Rode Kruis (JRK), dat zijn honderste verjaardag viert.

De jeugdbeweging telt 64 kernen, met zo'n 1.200 deelnemers en meer dan 600 vrijwilligers. Honderd jaar Jeugd Rode Kruis (JRK) betekent niets minder dan honderd jaar helpende handen van jongeren die zich inzetten voor een zorgzame wereld. "Het enthousiasme van jongeren om anderen te helpen en te leren helpen, geniet alle respect", aldus premier De Croo.

Zo'n honderd leiders tussen zestien en 35 jaar oud verzamelden zaterdagochtend 2 september aan jeugdherberg 't Schipken in Geraardsbergen voor hun traditionele Startdag.

"Het is een bijzondere editie, omdat we ook ons 100-jarig jubileum vieren. De essentie van de Startdag is het samenbrengen van vrijwilligers uit verschillende lokale afdelingen over heel Vlaanderen. En daarbij kunnen de vrijwilligers heel wat workshops volgen. Dat gaat van praktische workshops over bijvoorbeeld kindergrime tot meer diepgaande thema's zoals eerste hulp bij psychische problemen of omgaan met grensoverschrijdend gedrag. De ervaring die onze vrijwilligers hier opdoen, nemen ze mee om de komende dagen, weken en maanden door te geven aan vele anderen" vertelde Jeroen Verbrugghe, voorzitter JRK.

Daarnaast wordt op een Startdag ook het jaarthema bekendgemaakt waar JRK samen met haar deelnemers van de verschillende kernen aan wil werken tijdens het komende werkjaar. Dat luidt deze keer 'Samen duurzamen'.

"En dat mag je breed interpreteren: we gaan niet alleen letterlijk werken rond duurzaamheid op het vlak van milieu en klimaat, maar ook op duurzame relaties tussen mensen. Het thema sluit 100% aan bij onze missie: kinderen en jongeren leren om leed dat mensen overkomt te verlichten en te voorkomen" aldus Jeroen Verbrugghe, voorzitter JRK.

Steun en respect

De leiders van JRK hebben op de Startdag alvast een steuntje in de rug gekregen van de gedelegeerd bestuurder van Rode Kruis-Vlaanderen Philippe Vandekerckhove. Het officiële startschot van het nieuwe werkingsjaar werd gegeven door premier Alexander De Croo, die meteen ook een snelcursus reanimatie heeft gekregen.

"Samenwerken met anderen. Dat is de sleutel tot succes in het leven. Het enthousiasme van jongeren om anderen te helpen en te leren helpen, geniet alle respect. Vandaag worden jongeren vaak geconfronteerd met individualisme en obstakels om zichzelf te ontplooien en te ontdekken. Alle jeugdbewegingen in ons land spelen hierin een belangrijke rol. Bij JRK komt hier vaak nog een dimensie van onvoorwaardelijke eerste hulp bij - zowel fysiek als mentaal - en dat verdient uiteraard onze grote steun. Het is een eer om dit nieuwe werkingsjaar officieel te mogen openen en het startschot te geven voor een volgende 100 jaar hulp aan en van jongeren", aldus Alexander De Croo, premier.

Vaak onbekend, maar erg bemind

Voor heel wat mensen is Jeugd Rode Kruis nog vaak een nobele onbekende. Nochtans behoort de jeugdwerking van Rode Kruis-Vlaanderen bij een van de oudste actieve jeugdbewegingen van ons land. JRK werd op 23 februari 1923 opgericht. Grondlegger en bezieler was Louis-Clément Picalausa, toen ook

hoofdcommissaris van de Boy Scouts of Belgium. In de beginjaren lag de nadruk op de vorming van gezondheidsgewoonten bij kinderen en jongeren, het vormen van een groepsgeest en het bijbrengen van de zin voor wederzijdse solidariteit. Kernwaarden die nog steeds belangrijk zijn voor de organisatie en die door de jaren heen zijn geëvolueerd.

"Vandaag ligt onze focus hoofdzakelijk op vier actieterreinen. Het gaat enerzijds om eerste hulp, met onder andere initiaties en cursussen voor kleuters, kinderen en jongeren, en om sociale activiteiten, met bijvoorbeeld spelactiviteiten en kampen voor iedereen – inclusief maatschappelijk kwetsbare kinderen. Anderzijds ook over het belang van bloed (geven) en het organiseren van en deelnemen aan internationale projecten, om de blik van kinderen en jongeren op de wereld te verruimen. We zijn een open jeugdbeweging waar iedereen welkom is. Je hoeft bij ons geen lidgeld te betalen en de kinderen, jongeren en hun ouders kunnen zelf bepalen aan welke activiteiten ze deelnemen. Daarom spreken we ook over deelnemers in plaats van leden. Voor hen organiseren onze jeugdkernen tal van leuke en leerrijke activiteiten en onvergetelijke kampen", vertelde Jeroen Verbrugghe, voorzitter JRK. ■

Publicatiedatum: september 2023

Rode Kruis-Vlaanderen lanceert ‘Eerste Hulp bij Moeilijke Gevoelens’: eerstehulptips voor mentaal welzijn op kindermaat

Rode Kruis-Vlaanderen wil de aandacht richten op een doelgroep die tot dusver nog onderbelicht bleef: de kinderen. Daarom lanceert de organisatie drie pakketten met eerstehulptips voor mentaal welzijn op kindermaat, onder de noemer “Eerste Hulp bij Moeilijke Gevoelens”.

Het gaat om spelletjes en tips die zich voornamelijk richten op de leeftijdsgenoten in de omgeving van het kind dat het moeilijk heeft. Vrienden, klasgenoten, ploegmaats, ... Zij kunnen allemaal een belangrijke helpende hand zijn. “De pakketten zijn specifiek ontwikkeld op maat van kinderen van 8 à 10 jaar, omdat zij soms wat vergeten worden als het over mentaal welzijn gaat”, verduidelijkte Philippe Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder van Rode Kruis-Vlaanderen. “Voor de iets oudere leeftijdscategorie, de pubers, bestaan er al veel lespakketten. Maar ook een 9-jarig kind dat mentaal wat worstelt, heeft uiteraard baat bij leeftijdsgenoten die steun kunnen bieden”

“Voor alle duidelijkheid: het is niet zozeer de bedoeling om hiermee rechtstreeks de kinderen te helpen die het zelf moeilijk hebben. Eerder om hun vrienden, klasgenoten, ploegmaats, ..., de handvaten te geven om hun leeftijdsgenoot die zich niet goed voelt te kunnen steunen. De pakketten zijn specifiek ontwikkeld op maat van de doelgroep en zijn gratis voor iedereen beschikbaar. Ouders, leerkrachten, leiders bij jeugdbewegingen of coaches van sportclubs, ze kunnen er dus allemaal gemakkelijk mee aan de slag gaan. Zo maakt bijvoorbeeld ook onze eigen jeugdbeweging, Jeugd Rode Kruis, er al gebruik van”, Philippe Vandekerckhove.

Concreet gaat het om drie interactieve bundels. Voor de ouders van de 8- à 10-jarigen ontwikkelde Rode Kruis-Vlaanderen het pakket ‘Leefomgeving’, een luisterverhaal van zo’n 20 minuutjes dat je overal kan afspelen, met bijhorende handleiding van hoe je daarna een gesprek over het onderwerp kan aangaan. Voor leerkrachten is er het pakket ‘Onderwijs’, een gezelschapsspel dat ze in de klas kunnen spelen, om zo een gesprek op gang te brengen. En het pakket ‘Georganiseerde vrije tijd’ richt zich bijvoorbeeld op de jeugdbewegingen. Die laatste is een uitgebreider spel, dat uit verschillende onderdelen bestaat, met een verhaal als rode draad. “Uiteindelijk zijn ze allemaal opgebouwd uit dezelfde inhoudelijke elementen, die de kinderen in staat moeten stellen om hun leeftijdsgenoten te helpen wanneer iemand het moeilijk heeft. Dat gaat dan bijvoorbeeld over het herkennen van signalen die aangeven dat iemand zich niet goed voelt en hoe daar vervolgens mee om te gaan, of bijvoorbeeld over hoe je ook voor jezelf moet blijven zorgen wanneer je anderen helpt. En dat uitgelegd op een manier en in een taal die ze begrijpen. De focus ligt daarbij overigens duidelijk op ‘eerste hulp’, net zoals EHBO bij fysieke kwaaltjes. Het gaat dus zeker niet over vaardigheden die onder de verantwoordelijkheid van volwassenen of professionals vallen. Meer nog: één van de zaken die erin aan bod komt, is om te leren hoe ze de hulp van een volwassene kunnen inroepen”, Philippe Vandekerckhove.

Onderbelichte doelgroep

De keuze om nu ook voor de jongere kinderen zo’n tools te ontwikkelen, is een antwoord op de alternatieven die reeds voor de andere leeftijdscategorieën bestaan.
“Bijvoorbeeld voor de pubers, de iets oudere leeftijdscategorie: voor hen bestaan er al veel lespakketten. Wat op zich logisch is, aangezien de ontwikkeling van de tieners dan in een stroomversnelling komt. Maar dat betekent natuurlijk niet dat jongere kinderen er geen nood aan hebben, integendeel. Ook een 9-jarig kind dat mentaal wat worstelt, heeft uiteraard baat bij leeftijdsgenoten die steun kunnen bieden” zei Philippe Vandekerckhove.

De pakketten werden ontwikkeld in samenwerking met het Centrum voor Evidence-Based Practice (CEBaP), de wetenschappelijke cel van Rode Kruis-Vlaanderen. Met andere woorden: de tools zijn uitgewerkt op basis van input uit wetenschappelijk onderzoek over psychosociale eerste hulp op maat van kinderen en jongeren, in combinatie met input van experten uit het veld. ■

Publicatiedatum: oktober 2023

Rode Kruis-Vlaanderen helpt De Westhoek

Rode Kruis-Vlaanderen zette een grootschalige solidariteitsactie op touw voor de gemeenten en burgers die getroffen werden door de wateroverlast in West-Vlaanderen. Het had daarvoor de burgemeesters van de getroffen regio's gevraagd om aan te geven welke materiële en psychosociale hulp hun inwoners nodig hadden. Op basis van die analyse heeft Rode Kruis-Vlaanderen haar ruim 2.000 vrijwilligers in West-Vlaanderen ingeschakeld om woningen op te ruimen en opnieuw leefbaar te maken, boodschappen te doen en de nodige psychosociale hulp te bieden.

De Westhoek werd zwaar geteisterd door de wateroverlast. Rode Kruis West-Vlaanderen kwam reeds in actie met het openhouden van het opvangcentrum en het bemannen van het federale noodnummer. Nu gingen we een stap verder en engageerden we ons om getroffenen/geëvacueerden te helpen met de terugkeer naar hun woning, hen een handje te helpen bij het opruimen en terug bewoonbaar maken van hun woning, maar ook bijvoorbeeld boodschappen doen. Indien nodig konden we ook ons psychosociaal bijstandsteam DSI (Dringende Sociale Interventie) inschakelen.

Alle burgemeesters van de getroffen gemeentes werden op de hoogte gebracht dat hun burgers beroep konden doen op Rode Kruis West-Vlaanderen. Onze 2.000 West-Vlaamse vrijwilligers stonden stand-by en indien nodig konden we ook nog beroep doen op een poule van burgervrijwilligers. Van zodra de eerste oproepen binnenkwamen werd de hulpactie opgestart. ■

Publicatiedatum: november 2023

Geslaagde rampoefening op Brussels Airport

"Wandelclub 'de Witloofknotsen' uit Kampenhout bestaat in 2023 50 jaar. Het bestuur organiseert voor die gelegenheid voor alle leden een verrassingsreis. Destination unknown... De vreugde slaat echter snel om: een helikopter botst bij een mislukte noodlanding op de staart van het vliegtuig, waarna een hevige brand uitbreekt met alle gevolgen van dien."

Hét scenario voor de 29 simulanten afkomstig uit verschillende provincies die 14 oktober samen met een grote delegatie vrijwilligers van de hulpdienst en Dringende Sociale Interventie (DSI) deelnamen aan de geslaagde rampoefening op de luchthaven van Zaventem. ■

Publicatiedatum: oktober 2023

Rode Kruis-Vlaanderen x Rock Werchter

De wei van Werchter werd vanaf midden juni weer de plek waarop duizenden muziekliefhebbers samenkomen. Goed voor honderden uren aan hulp van Rode Kruisafdelingen uit de buurt. Van psychosociale bijstand tot standaard EHBO-problemen, de vrijwilligers stonden ook dit jaar klaar voor de vele festivalgangers die hun hulp nodig hadden. ■

Publicatiedatum: juni 2023

Voetbalsupporter overleeft een tweede hartaanval in Jan Breydelstadion met dank aan onze Rode Kruis hulpverleners

Toen hij samen met zijn dochter Isabel (42), schoonzoon Günther (48) en kleinzoon Gilles (13) naar een voetbalmatch in het Jan Breydelstadion trok, kreeg hij voor de tweede keer een hartaanval. "Deze keer gebeurde het in de tribune", blikt Johan (75) terug.

Al heel zijn leven is Johan Van Meulebroeck een supporter van Club Brugge. "In mijn jonge jaren miste ik samen met mijn vriend Rudy Van Coellie uit Loppem geen enkele thuismatch", vertelde Johan. "Met de komst van mijn kinderen Stijn en Isabel kwam daar verandering in en begon ik het voetbal thuis op tv te volgen. Maar een jaar of vijf geleden pikte ik de draad weer op. Sindsdien had ik weer een abonnement en was ik bij elke thuismatch van de partij. Precies op dezelfde plek op de tribune kreeg ik weer een hartstilstand."

Op 24 september 2021 liep wat een leuk voetbaluitje had moeten worden, helemaal anders af. Tijdens een match van Club Brugge tegen OHL kreeg Johan een hartaanval. "Bij het verlaten van de tribune zakte ik in elkaar", vertelde Johan, die een kwartier lang gereanimeerd werd. "Gelukkig hadden attente Rode Kruis-medewerkers me zien in elkaar zakken en waren ze onmiddellijk bij mij om me met een AED-toestel te reanimeren." Had ik mijn hartaanval een paar minuten later gehad, dan zouden de hulpverleners mij nooit opgemerkt hebben en had ik het waarschijnlijk niet overleefd", aldus Johan, die vier overbruggingen kreeg en lange tijd moest revalideren. "Om te voorkomen dat de hechtingen van mijn openhartoperatie niet opengingen, moest ik maandenlang een harnas dragen. Het duurde een jaar voor ik weer de oude was", aldus Johan.

Helemaal verrast door het feit dat hij een hartaanval kreeg, was Johan niet. "Zowel mijn vader als mijn vier broers stierven aan een hartstilstand. Het zit dus in onze genen. Indien het niet in het stadion van Club Brugge gebeurd was, dan was het ergens anders gebeurd. Want om nu te zeggen dat ik een hartaanval kreeg door me te ergeren aan de scheidsrechter en de tegenstander, dat is volgens mij ook vergezocht."

Na die hartaanval verkocht Johan zijn abonnement en besloot hij om geen thuismatchen van Club Brugge meer bij te wonen. Tot begin november zijn dochter hem laat weten dat ze vier kaartjes heeft voor de Europese match Club Brugge-Lugano. "Ik was net langsgeweest bij de cardioloog en voelde me goed en besloot om mee te gaan. Samen met mijn dochter Isabel, haar man Günther en hun zoon Gilles zaten we opnieuw in tribune 324. Eigenlijk deed het met wel wat om weer te zijn op de plek waar ik een hartinfarct gekregen had. Nooit had ik kunnen denken dat ik precies op dezelfde plek weer een hartinfarct zou krijgen. Toch gebeurde het onmogelijke en viel ik op 9 november 2023 tijdens de match Club Brugge – Lugano tegen mijn dochter. Het toeval wou dat er op de rij voor ons een ambulancier en een verpleger zaten, die niet twijfelden en me meteen begonnen te reanimeren. "Ook het Rode Kruis schoot weer in actie en na twintig minuten reanimeren, was er weer pols, werd me later verteld."

Anderhalve maand later is Johan, die nu door het leven gaat met een defibrillator, blij dat hij het kan navertellen. "Mijn ribben doen nog wat pijn van de reanimatie, maar voor de rest ben ik weer helemaal de oude. Vanaf nu ga ik wel nooit meer naar het Jan Breydelstadion. Thuismatchen zal ik volgen in café Het Eerste Huis", aldus Johan, die daarna samen met vrienden en familie volop geniet van een mooie eindejaarsperiode. ■

Publicatiedatum: januari 2024

Rode Kruis Zomert

Op 14 juni 2023, samen met Wereld Bloed-donordag, lanceerde we onze zomercampagne #rodekruiszomert.

De zomercampagne bestond uit twee grote acties: een actieve oproep tot bloed geven en onze traditionele zomeractie voor plasmadonaties, die startte op 21 juni 2023. Dit doen we omdat de zomermaanden traditioneel een moeilijke periode zijn voor de bloedvoorraad doordat er 10% minder donoren langskomen.

“De verklaring is niet ver te zoeken: mensen zijn met vakantie, maken uitstapjes, gaan naar festivals, enzovoort. Dan staat bloed geven pas ergens onderaan het ‘to do’-lijstje. Bovendien worden sommigen ook tijdelijk uitgesloten van donatie omwille van bepaalde bestemmingen waar ze naartoe reizen, zoals bijvoorbeeld gebieden met een groot malariarisico” aldus Marketing Manager Jolien Pardon.

Patiënten in de ziekenhuizen blijven echter bloed nodig hebben en daarom vraagt Rode Kruis-Vlaanderen om toch een uurtje vrij te maken in de drukke zomerplanning.

De actie was zeker succesvol, hieronder enkele cijfers:

8.058 donoren registreerden zich online, en iets **meer dan 56%** van hen koos voor vijf donaties.

In verhouding tot het volledig aantal actieve plasmadonoren tussen 1 juni 2022 en 31 mei 2023, nam ongeveer **21% deel** aan de actie. ■

Publicatiedatum: juni 2023

Nieuw donorcentrum in Beringen

Het nieuwe donorcentrum in Beringen opende in april 2023. Na Genk is dit het tweede centrum in Limburg. We willen hiermee vooral nieuwe plasmadonoren aantrekken.

In het nieuwe donorcentrum in Beringen kunnen mensen zowel bloed als plasma geven. En het is belangrijk dat dat er komt, zei gemeenschapsvoorzitter Laurette Steenssens: “Wereldwijd is er nood aan plasma, en om volledig zelfvoorzienend te worden, moeten we onze capaciteit opdrijven.” De bedoeling is dan ook om in Beringen nieuwe plasmadonoren aan te trekken. “Het is belangrijk om het donorpotentieel zo breed mogelijk te maken. Mensen kunnen vaak geven, maar het is veiliger om te mikken op meer mensen, die zelfs een tikkeltje minder geven.” De locatie van het nieuwe donorcentrum is niet toevallig gekozen. “We kijken vooral in welke regio er een groot donorpotentieel is, dus waar we mensen kunnen vinden die bereid zijn en plasma kunnen geven”, zei Steenssens. “We kijken ook een beetje naar de plaatselijke Rode Kruisafdelingen waar al bloedinzamelingen georganiseerd worden. Die mensen kunnen ook helpen om donoren te motiveren.” ■

Publicatiedatum: april 2023

Wetenschappelijk onderzoek

Doorbraak TReC gepubliceerd in gerenommeerd tijdschrift JTH

Het team 'platelet biology' binnen het Transfusion Research Center (TReC) in Gent doet fundamenteel onderzoek naar bloedplaatjesbiologie. De inspanningen van de afgelopen jaren hebben nu geleid tot een doorbraak die gepubliceerd werd in Journal of Thrombosis & Haemostasis, een gerenommeerd tijdschrift in het veld van bloed en stolling.

Bloedplaatjes en receptoren

Bloedplaatjes hebben 'weerhaakjes' die dienen om goed te blijven kleven wanneer we ons verwonden en dreigen om bloed te verliezen. In het jargon noemen we deze weerhaakjes receptoren. De belangrijkste receptoren op bloedplaatjes worden GPIbα genoemd. Deze receptoren worden traag maar systematisch afgeknipt tijdens circulatie in het bloed. Ook tijdens het bewaren van bloedplaatjes voor transfusie worden ze afgeknipt. Daardoor zouden er steeds minder weerhaakjes op oude en bewaarde bloedplaatjes moeten zitten. TReC onderzoekt hoe het fenomeen van 'afknippen' op biochemisch niveau werkt en waarvoor het dan moet dienen in relatie tot stolling en transfusie. Want ook al is dit proces van 'afknippen' al decennia gekend, niemand weet waarom het plaatsgrijpt in ons lichaam of in een bloedzak.

De onderzoeksresultaten van TReC tonen nu onomstotelijk aan dat de GPIbα receptoren die worden afgeknipt zich helemaal niet aan het oppervlak van bloedplaatjes bevinden, maar binnenin de cel. Dat is goed nieuws voor de verouderde bloedplaatjes in een bloedzak, die dus hun weerhaakjes behouden (althans op de buitenkant) om te kunnen kleven aan verwondingen na transfusie. Deze ontdekking is vernieuwend binnen het onderzoeksdomein en doet nieuwe vragen rijzen naar de rol van die interne GPIbα receptoren die wél geknipt worden.

Het onderzoek stopt dus niet. Wetenschappelijk medewerker bij TReC, Caitlin Debaene, gaat verder met het onderwerp aan de slag. Zij zal onderzoeken of er een rol is voor GPIbα knipping in het immuunsysteem.

Je leest het volledige artikel hier: GPIbα shedding in platelets is controlled by strict intracellular containment of both enzyme and substrate - Journal of Thrombosis and Haemostasis (jthjournal.org). ■

Publicatiedatum: april 2023

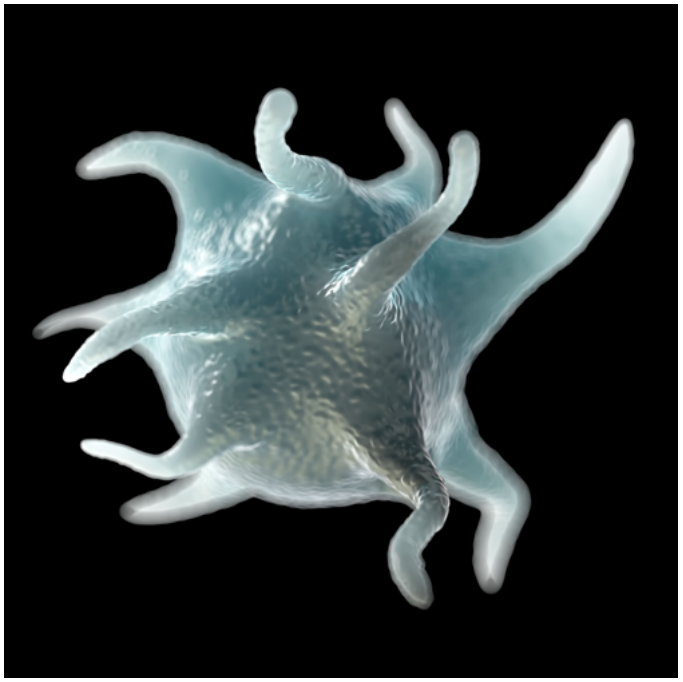

Wetenschappelijk onderzoek

Rode Kruis-Vlaanderen ontwikkelt neusspray met plasma tegen verspreiding van virussen

Een nieuw onderzoek van Rode Kruis-Vlaanderen werd gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift eBioMedicine. Het gaat om een studie waarbij neusdruppels op basis van plasma gebruikt worden om een virusbesmetting via de lucht tegen te gaan. In dit onderzoek werden de tests gedaan met – wat had je dan verwacht – het coronavirus.

Specifiek werd er zogeheten "convalescent plasma" toegediend. Dat is plasma van een donor die recent een besmetting heeft doorgemaakt. In diens plasma zitten namelijk de antistoffen tegen het virus in kwestie, die de neusdruppels hun beschermende effect geven. "Deze techniek is een snelle en efficiënte manier om ons te wapenen tegen de volgende pandemie", aldus Hendrik Feys, Hoofdonderzoeker van het Transfusion Research Center (TReC) van Rode Kruis-Vlaanderen. "Vanaf dat de eerste besmette patiënten genezen zijn, kan je namelijk hun convalescent plasma al beginnen gebruiken." Het plasma blijkt alvast heel effectief bij de tests op hamsters. De onderzoekers zetten nu de nodige stappen om tests op mensen te kunnen starten, in de vorm van een neusspray.

Het is op het eerste zicht misschien een beetje een raar beeld: een onderzoeker die met een kleine pipet wat plasma in de neus van een hamster laat druppelen, om er vervolgens een andere hamster met COVID-19 naast te zetten. Maar precies dat onderzoek leidt nu wel tot veelbelovende resultaten. Want wat blijkt: die eerste hamster is dankzij het zogeheten "convalescente plasma" in zijn neus heel goed beschermd tegen besmetting.

"Wanneer iemand een infectie doormaakt, ontwikkelt deze persoon antistoffen. Die antistoffen bevinden zich in de vloeibare component van ons bloed: het plasma. Convalescent plasma is dus het bloedplasma van een donor die recent een infectie van een welbepaald virus heeft gehad. In dit onderzoek ging het specifiek over COVID-19 convalescent plasma, waarbij nu blijkt dat het een heel goede bescherming biedt tegen een infectie met het virus, wanneer je het plasma toedient bij een onbesmet individu." Hendrik Feys

Onderzoek naar het beschermende effect van convalescent plasma is niet nieuw. Wetenschappers proberen het al decennialang te gebruiken om ons te wapenen tegen allerhande virussen. Maar er werd bijna altijd gekeken naar een transfusie met plasma, dus een rechtstreekse toediening in de bloedbaan, bij patiënten die al ziek waren.

"De resultaten van al die studies – zoals recent ook met de transfusie van COVID-19 convalescent plasma – waren zeer wisselvallig. Wij maakten ons daarbij de bedenking: zou het niet beter werken als je dit plasma preventief toedient, op de plaats waar het virus ons lichaam probeert binnen te dringen? Voor virussen die zich grotendeels via de lucht verspreiden, zoals het coronavirus, is dat dus in de neus. Dat blijkt nu een goede strategie te zijn, want de resultaten van onze tests met de neusdruppels bij hamsters zijn enorm veelbelovend", vertelde Hendrik Feys.

Bescherming tegen de volgende pandemie

Rode Kruis-Vlaanderen zet alvast de nodige stappen om binnenkort ook op mensen te kunnen testen, met een neusspray op basis van het convalescente plasma. Als dat onderzoek dezelfde goede resultaten kan voortbrengen, is deze nieuwe techniek volgens de onderzoekers een heel sterk wapen tegen de volgende pandemie.

"Laten we uiteraard hopen dat we nog even gespaard blijven van een nieuwe pandemie. Maar als het toch gebeurt, dan kan deze neusspray wel een heel sterk wapen zijn om ons te beschermen. Begrijp me niet verkeerd: je mag dit niet zien als een alternatief voor een vaccin. Maar een vaccin ontwikkelen voor een nieuw virus duurt lang. Terwijl we met dit convalescente plasma veel sneller kunnen schakelen, om zo die ontwikkelingstijd te overbruggen. Want vanaf dat de eerste besmette patiënten genezen zijn, kan je hun plasma al beginnen gebruiken. Zo kunnen we de snelle verspreiding van het nieuwe virus al meteen in de eerste fase afremmen", aldus Hendrik Feys

Het gebruik van een neusspray met convalescent plasma zou overigens op een toegankelijke manier over heel de wereld kunnen worden uitgerold. Want overal ter wereld wordt bloed – en dus ook plasma – ingezameld. ■

Publicatiedatum: mei 2023

Wetenschappelijk onderzoek

Hoe vaak mag je als donor plasma doneren: een baanbrekende studie in samenwerking met UCLouvain

Met deze studie, in samenwerking met UCLouvain, onderzochten we mogelijke bijwerkingen bij mensen die vaker plasma geven. Het hogere doel is om in de toekomst meer plasma te kunnen inzamelen zonder risico voor de gezondheid van de donor. En dat om patiënten beter en sneller te kunnen helpen.

Wereldwijd groeit de nood aan geneesmiddelen (zoals immunoglobulines) die bereid worden op basis van menselijk plasma. Dit komt doordat er steeds meer ontstekings-, neurologische, hematologische en immunologische aandoeningen zijn die effectief kunnen behandeld worden met deze geneesmiddelen.

Op vandaag wordt 70% van het plasma dat nodig is voor deze geneesmiddelen in de Verenigde Staten van Amerika verzameld. Tijdens de COVID-19 pandemie was er in de Verenigde Staten een terugval van plasmadonaties met 20%. Wereldwijd ontstond er daardoor een tekort aan geneesmiddelen vervaardigd uit humaan plasma. Zo werd opnieuw duidelijk dat het belangrijk is dat België en Europa meer plasma inzamelen en zo meer zelfvoorzienend worden, om voor patiënten in België en Europa te verzekeren dat ze ook in de toekomst toegang hebben tot deze levensreddende geneesmiddelen.

Dit doel kan gerealiseerd worden door hetzij de donatiefrequentie te verhogen (in de Verenigde Staten mogen donoren tweemaal per week doneren), hetzij de donorbasis verder uit te breiden.

Om na te kijken hoe we duurzaam kunnen groeien in plasma op een veilige manier voor onze donoren hebben we samen met UCLouvain vanaf mei 2022 t.e.m. december 2022 een baanbrekend gecontroleerd wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd met als doel de fysiologische, biochemische en ongewenste neveneffecten te investigeren die geassocieerd zijn met verschillende donatiefrequenties.

In totaal hebben 63 vrijwillige donoren meegedaan aan de studie.

Ze werden at random onderverdeeld in vier groepen:

- **Very high frequency groep VHF:** twee plasmadonaties per week (n:16)
- **High frequency groep HF:** drie plasmadonaties per maand (n:16)
- **Low frequency groep LF:** één plasmadonatie per maand (n:16)
- **Placebogroep (sensatie van donatie):** één fictieve plasmadonatie per maand (n:15)

Naast het geven van plasma, werden de deelnemers drie keer in UCLouvain verwacht voor het uitvoeren van fysieke testen en het afnemen van bloedstalen: een keer voor het begin van de studie, een keer halfweg de studie en een keer in de week na afloop van de studie.

De duur van de studie voor een deelnemer was drie maanden.

De fysiologische parameters, die getest werden aan de hand van fietsproeven en krachttesten, werden niet beïnvloed door het doneren van plasma. Ook de samenstelling van het lichaam (botdensiteit en % lichaamsvet) wijzigde niet onder invloed van plasmadonatie. Biochemisch werd op bloedstalen vastgesteld dat de hoeveelheid immunoglobulines in de VHF-groep sterk daalde. Een klein effect op hemoglobine en ferritine werd eveneens vastgesteld in deze studiegroep. In de HF- en LF-groep was er een kleine daling in immunoglobulines merkbaar. Er werden gedurende de hele studie weinig ongewenste neveneffecten vastgesteld.

Om de globale resultaten te raadplegen, verwijzen we u door naar de website: medrxiv (the preprint server for health science).

Die bevindingen affirmeren dat de plasmadonatiefrequentie die door de Belgische bloedinstellingen gehanteerd worden, geen negatief effect hebben op de gemeten biochemische en fysiologische parameters. Aangezien het verhogen van de donatiefrequentie resulteert in biochemische veranderingen lijkt het verstandig om het volume plasma te verhogen door in te zetten op een grotere donorbasis waardoor de donatiefrequentie kan behouden blijven. ■

Publicatiedatum: september 2023

Historische editie Donordate in 2023

In 2023 ging ook onze actie Donordate van start, tijdens de actieperiode, van 2 oktober 2023 tot en met 30 december 2023, werden er maar liefst 3.149 donordates geregistreerd. Dit wil zeggen dat minstens 3.149 personen voor het eerst plasma hebben gedoneerd. Onder andere dankzij dit waanzinnige aantal zijn we erin geslaagd om de actieve donorbasis van plasmadonoren in 2023 met 3,2% te verbreden t.o.v. 2022. Deze verbreding is noodzakelijk om tegemoet te komen aan de groeiende nood aan plasma.

Hieronder enkele records die sneuvelden afgelopen jaar:

In de week van 25 december 2023 registreerden we voor de tweede week op rij het hoogst aantal plasmadonaties van nieuwe donoren in een week ooit (474 plasmadonaties).

In december 2023 registreerden we het tweede hoogste aantal plasmadonaties van nieuwe donoren in een maand ooit (1.616 plasmadonaties).

Gedurende de actieperiode registreerden we in totaal 3.764 meer plasmadonoren en 3.651 meer plasmadonaties vergeleken met dezelfde periode vorig jaar. ■

Publicatiedatum: januari 2024

2.000e donordate van Rode Kruis: moeder en dochter in de bloemetjes gezet in Beringen

In het donorcentrum van Beringen heeft op 6 december 2023 de 2.000e donordate van het Rode Kruis-Vlaanderen plaatsgevonden.

Dochter Greet Loenders uit Lommel heeft die dag haar mama Lieve Bergmans meegenomen om plasma te doneren in het donorcentrum van Beringen. Zij zijn daarmee het 2.000e “koppel” dat op donordate gaat in Vlaanderen.

Limburgers blijken alleszins massaal plasma te geven volgens het Rode Kruis. Het donorcentrum in Beringen is nog maar open sinds 7 april 2023 en toch vonden er al 3.200 plasmadonaties plaats. ■

Publicatiedatum: december 2023

OEKRAÏNE

Samenwerking tussen Rode Kruis-Vlaanderen en Vlaamse overheid: 60-tal generatoren voorzien stroom voor levensnoodzakelijke infrastructuur in Oekraïne

Het aanhoudende conflict in Oekraïne heeft nog steeds grote gevolgen voor de gewone burgers. Zeker tijdens de wintermaanden is de situatie zeer precair. Vooral de beschadigde energie-infrastructuur in het land zorgt voor een groot gebrek aan mobiele energiebronnen zoals generatoren.

“Ook de zorginstellingen en scholen hebben geen betrouwbare, constante stroomtoevoer meer. Soms is er zelfs in grote delen van het land helemaal geen elektriciteit. Daarom gaf de Vlaamse overheid in 2023 voor 2 miljoen euro extra toestellen en materialen aan Rode Kruis-Vlaanderen, om deze noden te helpen lenigen”, aldus Jan Jambon, Vlaams minister-president

Vlaamse generatoren voorzien drinkbaar water en stroom

De eerste Vlaamse generator is intussen al operationeel, bij de watervoorzieningsmaatschappij Dubnivska in Loetsk. Daar draagt het toestel bij aan de cruciale energievoorziening voor de verwerking en verdeling van drinkbaar water. Daarnaast wordt er in dezelfde regio ook een tweede generator geïnstalleerd in het Lutsk City Clinical Hospital.

“Met andere woorden: de eerste generator zorgt ervoor dat bijna 127.000 inwoners drinkbaar water kunnen blijven krijgen, dat is meer dan de helft van de inwoners van Loetsk. En het tweede toestel voorziet stroom voor een ziekenhuis met een capaciteit van zo’n 700 bedden, waar ongeveer 40.000 patiënten per jaar verzorgd worden. De generatoren worden dus ingezet voor de meest cruciale basisvoorzieningen, die op dit moment spijtig genoeg niet op een betrouwbare energietoevoer van het stroomnet kunnen rekenen”, zei Philippe Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder van Rode Kruis-Vlaanderen

Steunpakket van 2 miljoen euro

De twee toestellen maakten deel uit van een extra steunpakket van de Vlaamse regering. Het gaat om 2 miljoen euro die Rode Kruis-Vlaanderen inzet voor het zogeheten “winterization” programma van het Oekraïense Rode Kruis. Dat is een noodhulpplan waarmee de lokale bevolking tijdens de zware wintermaanden extra humanitaire ondersteuning krijgt om in hun basisnoden te voorzien.

“We hebben die weken voornamelijk ingezet op generatoren: in totaal zullen het er een 60-tal zijn, waarvan er intussen al 16 in Oekraïne zijn aangekomen. Daarna hebben we voor het overgebleven bedrag ook nog gekeken naar andere noodhulpgoederen. Denk bijvoorbeeld aan gasbranders, zaklampen of powerbanks. Verder blijven ook de andere humanitaire noden voor ‘non-food’ voorwerpen hoog, zoals hygiënische kits, dekens en zelfs ambulances. Die logistieke puzzel zijn we gaandeweg samen met het Oekraïense Rode Kruis aan het leggen”, aldus Philippe Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder van Rode Kruis-Vlaanderen. ■

Publicatiedatum: januari 2023

Één jaar conflict in Oekraïne: 8 internationale artiesten roepen op om slachtoffers te blijven steunen

OEKRAÏNE

Wat hebben Ed Sheeran, Rudimental, Editors, Twenty One Pilots, George Ezra, Years & Years, Tame Impala en Roméo Elvis met elkaar gemeen? Alle acht hebben ze één voor één de opnames van hun videoclip gedaan in Oekraïne. Gezien het conflict, zou dat vandaag niet meer mogelijk zijn. Daarom beslisten de artiesten in samenwerking met Rode Kruis-Vlaanderen om al dit beeldmateriaal uit hun video's te laten verdwijnen. Want dat is de harde realiteit: ook in het conflictgebied dreigen nog steeds mensen en infrastructuur te verdwijnen. Het resultaat? "Video niet beschikbaar".

Op deze manier wilden de artiesten en Rode Kruis-Vlaanderen iedereen oproepen om de slachtoffers van het conflict te blijven steunen. Want na 1 jaar hebben de meer dan **17 miljoen slachtoffers onze steun nog steeds nodig**. **Zo'n 8 miljoen Oekraïners zijn het land ontvlucht en 6,5 miljoen burgers zijn op de vlucht in eigen land**. Bovendien zijn enorm veel gebouwen beschadigd of vernietigd en is er een groot tekort aan basisstoffen zoals water en energie. In België verblijven momenteel 65.000 Oekraïense vluchtelingen waaronder 1 op de 3 kinderen. ■

Publicatiedatum: februari 2023

Noodhulp voor aardbevingen in Turkije en Syrië

Op maandag 6 februari 2023 werden delen van Turkije en Syrië getroffen door zware aardbevingen. De materiële schade was enorm en ook de menselijke tol was hoog. Daarom maakte Rode Kruis-Vlaanderen onmiddellijk 200.000 euro vrij uit het noodhulpfonds voor humanitaire hulp ter plaatse.

Rode Kruis-Vlaanderen heeft rechtstreeks financiële ondersteuning geboden aan de Turkse Rode Halve Maan en het Deense Rode Kruis, dat de Syrisch-Arabische Rode Halve Maan helpt. Zij hielpen 3,75 miljoen getroffen inwoners in Turkije en Syrië, dag en nacht.

Balans één maand na aardbevingen Turkije & Syrië

6 maart 2023 was het exact een maand geleden dat grote delen van Turkije en Syrië getroffen werden door aardbevingen. De materiële schade is enorm en de menselijke tol is hoog:

Meer dan
50.000 doden en
110.425 gewonden

509.347 mensen
verloren hun huisvesting

12.718 gebouwen en
248 scholen vernietigd

Verwezenlijkingen van het Rode Kruis na één maand in het getroffen gebied

85 miljoen
voedselpakketten uitgedeeld

107.580 dekens voorzien

54.070 tenten voor opvang

370 mobiele keukens

140.000 cash vouchers aan getroffen huishoudens voor basisvoorzieningen

30.000 hygiënische producten voor de slachtoffers

Publicatiedatum: februari 2023

Rode Kruis-Vlaanderen schenkt 100.000 euro voor humanitaire hulp na storm Freddy

Rode Kruis-Vlaanderen maakte 100.000 euro vrij uit het noodhulpfonds voor humanitaire ondersteuning na storm Freddy in Zuidoost-Afrika. Na drie weken noodweer was de situatie ter plaatse namelijk zorgwekkend: er was al sprake van bijna 600 doden, zo'n 400.000 ontheemden en enorm veel materiële schade. Bovendien was ongeveer 100.000 hectare landbouwgrond getroffen, waardoor er voedselschaarste dreigde.

Noodweer bovenop cholera-uitbraak

De gevolgen van storm Freddy zijn het grootst in Malawi – waar de president al de noodtoestand uitriep in de 10 meest getroffen districten – maar ook in Mozambique was er veel menselijke en materiële schade. In een eerdere fase trof storm Freddy ook Madagaskar.

De situatie in Malawi en Mozambique was bovendien extra precair omdat deze crisis er bovenop twee andere crisissen kwam: begin februari waren er al zware overstromingen in het zuiden van Mozambique en er was een grote cholera-uitbraak, die vooral Malawi trof. Deze nieuwe zware regenval door storm Freddy, met nieuwe overstromingen tot gevolg, zorgde ervoor dat de cholera-uitbraak zich bleef verspreiden.

"Er was dus vanzelfsprekend veel nood aan humanitaire hulp. Daarom zetten we 100.000 euro uit het noodhulpfonds in om de slachtoffers te steunen. In eerste instantie richtten we ons met deze financiële steun op Malawi, omdat de nood daar het hoogst was. Met deze 100.000 euro zetten we in op onderdak en zaken om de cholera-uitbraak tegen te gaan. Denk bijvoorbeeld aan tenten en zeilen voor de ontheemden of hygiënische producten – zoals chloortabletten voor waterzuivering en zeep – om cholera-besmettingen te voorkomen", aldus Sofie De Jaeger, Manager Internationale Samenwerking – Rode Kruis-Vlaanderen. ■

Publicatiedatum: maart 2023

Overstromingen te Libië door doortocht orkaan Daniel

In de vroege uren van zondag 10 september werd Libië getroffen door orkaan Daniel. De extreme regenval leidde tot het breken van twee stuwdammen, met catastrofale overstromingen als gevolg in het oosten van het land.

De stad Derna, waar veel woonhuizen langs de rivieroevers werden weggespoeld, werd uitgeroepen tot rampgebied. Naarmate de omvang van de ramp duidelijk werd, meldde de afdeling noodhulp van de Libische Rode Halve Maan dat naar schatting 20.000 personen ontheemd waren en dat er meer dan 9.800 personen vermist waren. Volgens de autoriteiten in Oost-Libië waren er na enkele dagen dagen minstens 2.800 doden en duizenden gewonden.

De Libische Rode Halve Maan werkt samen met lokale en andere overheidsinstanties om hulp te bieden aan de getroffenen. Er is een centrale noodafdeling opgericht en nood- en reddingsteams zijn ingezet om dringende hulp te verlenen, basisvoorzieningen en onderdak te verstrekken aan de getroffenen, en de nodige medische zorg te bieden aan de gewonden. ■

Publicatiedatum: september 2023

Rode Kruis-Vlaanderen maakt 150.000 euro vrij voor levensreddende hulp in Soedan

Op 20 juni 2023 maakten we 150.000 euro vrij uit het noodhulpfonds voor levensreddende humanitaire ondersteuning in Soedan. Het geld werd ingezet via het internationale Rode Kruis, dat de Soedanese Rode Halve Maan ondersteunt in hun hulpacties. De prioriteiten lagen enerzijds op medische ondersteuning en bevoorrading, anderzijds op het uitdelen van drinkbaar water en voedsel.

Na twee maanden geweld in Soedan was er niet meteen beterschap in het vooruitzicht. De impact op de burgerbevolking is dan ook groot. Op dat moment waren er reeds 1.000 burgerslachtoffers gevallen en zo'n 2 miljoen mensen op de vlucht.

"De situatie ter plaatse is vanzelfsprekend niet hoopgevend, zeker in Khartoem en de regio Darfoer: daar zijn de humanitaire noden enorm groot. Veel ziekenhuizen zijn vernield en er is veel schade aan de infrastructuur voor energie- en watervoorziening, waardoor er nauwelijks proper water is. Bijgevolg is ook het risico op een uitbraak van ziekten zoals cholera groot. In Khartoem moeten burgers zich vaak lange tijd verschuilen – of hun leven riskeren – om aan voedsel, water en medicijnen te geraken. Bovendien was voedselschaarste zelfs voor het uitbreken van het conflict al een probleem in Soedan, dus dat wordt nu enkel nog erger", aldus Philippe Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder Rode Kruis-Vlaanderen.

De lokale bevolking had dus geen toegang tot essentiële basisvoorzieningen en diensten. Vanwege deze aanhoudende humanitaire noden besloot Rode Kruis-Vlaanderen zijn noodhulpfonds in te zetten om extra hulp te bieden.

"We maken 20 juni 2023 150.000 euro vrij uit het noodhulpfonds, die we inzetten via het internationale Rode Kruis. Zij ondersteunen de hulpacties van de Soedanese Rode Halve Maan, zo heet het Rode Kruis daar. Momenteel gaat dat echt over levensbelangrijke zaken, zoals medische ondersteuning en bevoorrading, en het uitdelen van drinkbaar water en voedsel" zei Philippe Vandekerckhove. ■

Publicatiedatum: juni 2023

Rode Kruis-Vlaanderen maakt 200.000 euro vrij voor humanitaire hulp na aardbeving in Marokko

Rode Kruis-Vlaanderen maakte 200.000 euro vanuit zijn noodhulpfonds vrij voor humanitaire hulp na de aardbeving in Marokko. Die middelen werden meteen ingezet ter ondersteuning van de Marokkaanse Rode Halve Maan. Zij gebruikten de middelen om ter plaatse getroffenen de meest acute hulp te bieden.

Bij de aardbeving met een kracht van 6,8 in de buurt van Marrakesh tijdens de nacht van vrijdag 8 september op zaterdag 9 september vielen al meer dan 1.000 dodelijke slachtoffers en meer dan 1.200 gewonden. De materiële schade is enorm. De Vlaamse, Waalse, Brusselse en federale regering maakten samen al 5.880.000 euro vrij om de slachtoffers van de aardbeving te helpen. Rode Kruis-Vlaanderen deed daar nog eens 200.000 euro bij om de eerste hulp te bieden.

"Onze gedachten gaan in de eerste plaats naar de families van de slachtoffers van de aardbeving. Onze prioriteit is de overlevers snel de nodige zorgen toe dienen. Dat is niet eenvoudig in het bergachtige gebied. De financiële middelen die we vrij maken dienen om de teams van de Marokkaanse Rode Halve Maan, die ter plaatse alle hulp coördineren met de lokale autoriteiten, zo snel mogelijk te ondersteunen bij de reddingsoperatie en zoektocht naar overleden onder het puin", aldus Sofie De Jaeger, Manager Internationale Samenwerking van Rode Kruis-Vlaanderen. ■

Publicatiedatum: september 2023

Rode Kruis-Vlaanderen voorziet 100.000 euro voor humanitaire hulp in Israël en de Bezette Gebieden

Rode Kruis-Vlaanderen schonk op 10 oktober 100.000 euro uit het noodhulpfonds voor humanitaire ondersteuning bij het geweld in Israël en de Bezette Gebieden. Het geld werd ingezet om de meest kwetsbaren bij te staan door onder andere de ziekenhuizen ter plaatse te ondersteunen.

De situatie in Israël en de Bezette Gebieden is zorgwekkend, met op het moment van oktober 2023 meer dan 1.200 doden en duizenden gewonden tot gevolg. Essentiële infrastructuren zoals water- en energievoorzieningen stonden onder druk. Voedsel en medicijnen waren schaars. Bovendien zijn veel wegen beschadigd of onbereikbaar, wat de toegang voor ambulances bemoeilijkt. Daarom maakte Rode Kruis-Vlaanderen meteen 100.000 euro vrij uit het noodhulpfonds.

“Het geld wordt ingezet via het Internationale Rode Kruis, dat ter plaatse actief is in alle regio’s. Zij focussen er nu op de meest urgente noden van de meest kwetsbare slachtoffers. Dat gaat in eerste instantie vooral over medische hulp. Ze voorzien er bijvoorbeeld bedden en brancards – en bieden algemene ondersteuning aan de ziekenhuizen. De nood aan die humanitaire hulp zal bovendien enkel stijgen de komende dagen, weken en maanden. Veel signalen wijzen er immers op dat het conflict nog verder zal escaleren”, aldus Sofie De Jaeger, Manager Internationale Samenwerking van Rode Kruis-Vlaanderen.

Rode Kruis-Vlaanderen riep één maand na de escalatie van het conflict in het Midden-Oosten de strijdende partijen op om het internationaal humanitair recht te respecteren en humanitaire hulp voldoende toe te laten. De humanitaire tol is hoog en de Rode Kruisbeweging zet alle middelen in om de getroffen bevolking te helpen. Maar dat moet volgens de organisatie vlotter kunnen. “Elke dag sterven er zo’n 300 mensen waarvan 150 kinderen. De situatie in de regio wordt elke dag slechter. De humanitaire hulp die nodig is, is ongezien”, aldus Sofie De Jaeger, Manager Internationale Samenwerking van Rode Kruis-Vlaanderen.

Het intens gewapend conflict in Israël en de bezette Palestijnse gebieden is inmiddels één maand bezig. Rode Kruis-

Vlaanderen vraagt de strijdende partijen met aandrang om de humanitaire hulp voor de slachtoffers ter plaatse sneller en beter te laten verlopen.

“De mensen in Gaza ondervinden de ergste gevolgen van het huidige conflict. Naast de vele duizenden slachtoffers is bijna drie vierde van de gehele bevolking nu ontheemd en hebben mensen geen veilige toegang tot voedsel, water of andere essentiële voorzieningen. Verslagen en getuigenissen van burgers schetsen een somber beeld van de toenemende wanhoop. Gezinnen zijn niet in staat om hun kinderen van voldoende dagelijkse maaltijden te voorzien”, aldus Sofie De Jaeger, Manager Internationale Samenwerking van Rode Kruis-Vlaanderen. ■

Publicatiedatum: oktober 2023

In de kijker

Zeven vragen over neutraal blijven tijdens een oorlog

1.

Soms is het overduidelijk dat een leger of een andere gewapende groep hele nare dingen doet. Waarom kiest de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging dan geen partij?

De Beweging blijft tijdens een conflict altijd neutraal. Dat doen we omdat we in de allereerste plaats mensen willen helpen. We helpen iedereen die hulp nodig heeft, het maakt voor ons niet uit wat je nationaliteit, religie of politieke voorkeur is. We zijn dus onpartijdig.

We kunnen mensen tijdens een oorlog alleen helpen als we zelf niet worden aangevallen. Daarom kiezen we al sinds onze oprichting nooit partij. Strijdende partijen in de hele wereld weten dat, en daarom laten ze ons erdoor om hulp te verlenen. Dat zouden ze niet doen als ze denken dat wij hun vijand steunen.

Daarnaast blijven we neutraal omdat we met alle strijdende partijen in gesprek willen blijven. De kans is groot dat een land of groep niet met ons wil praten als wij ons tegen hen uitspreken.

2.

Als mensen elkaar met bommen en geweren te lijf gaan, dan maakt in gesprek gaan toch helemaal niets meer uit?

Juist als er veel geweld is, is het enorm belangrijk dat wij praten met alle betrokkenen. Dit doen we op hoog diplomatiek niveau, maar ook met de lokale autoriteiten, en alles daartussenin. In zo'n gesprek proberen we drie dingen te bereiken:

We wijzen partijen op hun verplichtingen om zich aan het humanitair oorlogsrecht te houden. Dat is een verzameling van regels die gelden tijdens een conflict. Het doel van die regels is om zoveel mogelijk leed te voorkomen. De Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging is de beschermer van het humanitair oorlogsrecht en brengt oorlogsregels dus wereldwijd onder de aandacht.

We roepen partijen op om burgers te beschermen.

We willen dat partijen ons veilig toegang tot het conflictgebied geven, zodat wij mensen kunnen helpen.

3.

Het blijft vreemd: de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging is beschermer van het humanitair oorlogsrecht, maar als een partij de regels breekt, vinden jullie daar niets van?

Wij vinden dat iedereen zich aan het humanitair oorlogsrecht moet houden. Maar een rechtbank of strafhof oordeelt of een partij de regels heeft gebroken, niet de Beweging. Om vast te stellen of oorlogsmisdaden zijn gepleegd, moet zorgvuldig onderzoek worden gedaan. Dat kan soms jaren duren. Dit onderzoek wordt door specialisten gedaan. Dat is niet onze rol.

De Beweging is er echter om zo snel mogelijk mensen te helpen. Dat kunnen we doen door in gesprek te blijven. We proberen partijen vooral te overtuigen om geen nieuwe fouten meer te maken. Op die manier kunnen we voorkomen dat er nog meer leed wordt aangericht.

4.

Wat kan een hulporganisatie nog uitrichten als hele steden worden platgebombardeerd?

Juist als er hard wordt gevochten in een gebied, kan hulp van een neutrale organisatie levens redden. Wat we bijvoorbeeld doen:

- We bieden medische hulp aan slachtoffers van het geweld.
- We brengen voedsel en water een gebied in.
- We helpen mensen om uit een gebied weg te komen.
- We onderzoeken of mensen menswaardig behandeld worden, bijvoorbeeld door krijgsgevangenen te bezoeken.
- We vangen mensen op die uit een gebied zijn weggevlucht.

Deze hulp kunnen we alleen bieden als alle strijdende partijen ons toelaten. Daarom is het zo belangrijk dat we neutraal blijven.

5.

Waarom hoor ik dan dat jullie in sommige conflictgebieden niet aanwezig zijn? Is het niet jullie verantwoordelijkheid om mensen in nood te helpen?

De partij die een gebied in handen heeft, moet zorgen dat burgers er veilig zijn en dat ze voldoende voedsel hebben. Zo'n partij kan de Beweging wel toegang geven tot het gebied, bijvoorbeeld om eten en drinken uit te delen. Maar het blijft de verantwoordelijkheid van die partij om te zorgen dat de bevolking de middelen krijgt om te overleven.

6.

Klopt het dan dat de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging iedereen helpt? Ook mensen die vechten?

We helpen tijdens een conflict iedereen die hulp nodig heeft, het maakt niet uit wat daar de aanleiding voor is. Verder is het goed om te weten dat mensen lang niet altijd achterblijven om te vechten. We zien bijvoorbeeld in Oekraïne en in Armenië/Azerbeidzjan dat ook veel ouderen en kwetsbaren zijn achtergebleven in belegerde gebieden, bijvoorbeeld omdat ze niet weg konden komen of omdat ze geen plek hadden om naartoe te gaan.

7.

Soms hoor je dat mensen worden gedwongen om te evacueren, helpt de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging daarbij?

Nee. Wij helpen met evacueren, maar alleen als mensen dat zelf willen. Dat geldt bij alle noodsituaties. Dus als de benedenverdieping van het huis van je oma overstroomt en je oma weigert om weg te gaan, dan zullen we haar ook niet dwingen om te vertrekken.

Strijdende partijen mogen mensen trouwens ook niet tegen hun zin evacueren, maar in de praktijk kan dat wel gebeuren. Als mensen dan aankomen in een ander land en ze hebben daar hulp nodig, dan zijn wij er wel om hulp te geven. Want we zijn er altijd als mensen hulp nodig hebben, waar dan ook en waarom dan ook. ■

Publicatiedatum: oktober 2023

Meer vluchtelingen betekent ook meer verloren geraakte familieleden: Rode Kruis-Vlaanderen hielp dit jaar al 150 mensen bij hun zoektocht

Tijdens de eerste zes maanden van 2023 hielp Rode Kruis-Vlaanderen al 152 personen – meestal vluchtelingen – bij hun zoektocht naar verloren geraakte familieleden. Het aantal gevallen per jaar is in die periode zelfs bijna verdubbeld, een logisch gevolg van het stijgend aantal vluchtelingen. Om al deze mensen te kunnen blijven helpen, wil Rode Kruis-Vlaanderen binnen enkele weken een satellietkantoor voor hun "Restoring Family Links" afdeling openen. "De exacte locatie ligt nog niet vast, maar het zal sowieso ergens in de regio tussen Brugge en Gent zijn. Dus we gaan alvast op zoek naar West- en Oost-Vlaamse vrijwilligers die zich minstens 6 uur per week willen inzetten, om de vermiste personen mee te helpen opsporen", verduidelijkt Marijke Peys, Hoofd Restoring Family Links van Rode Kruis-Vlaanderen.

Rode Kruis-Vlaanderen draagt al meer dan 85 jaar zijn steentje bij aan het "Restoring Family Links" project van de Internationale Rode Kruisbeweging. Met die service biedt het Rode Kruis overal ter wereld gratis hulp aan mensen – voornamelijk vluchtelingen – waarvan familieleden vermist zijn geraakt. Zo hielp de Vlaamse tak tijdens de eerste zes maanden van dit jaar al 152 mensen bij hun zoektocht. Dat is het hoogste aantal sinds 2017.

"Ter vergelijking: in 2018 hadden we 174 'cases' op een heel jaar. Sindsdien is dat aantal elk jaar gestegen, waardoor het intussen dus bijna verdubbeld is. Dat is een logisch gevolg van het stijgend aantal mensen op de vlucht. De vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties, UNHCR, heeft becijferd dat er momenteel wereldwijd zo'n 110 miljoen personen hun woonplaats hebben moeten verlaten door oorlogen, conflicten, vervolging of geweld. Dat zijn er ongeveer 20 miljoen meer dan een jaar eerder en dus het hoogste aantal ooit" aldus Marijke Peys, Hoofd Restoring Family Links van Rode Kruis-Vlaanderen.

Onder andere de conflicten in Oekraïne, Soedan en Syrië, alsook de humanitaire crisis in Afghanistan, hebben deze cijfers de voorbije jaren zo sterk doen stijgen. Bij de Restoring Family Links afdeling van Rode Kruis-Vlaanderen zien ze dan ook veel Afghanen die om hulp vragen bij de zoektocht naar hun vermiste familieleden.

"Ongeveer de helft van onze cliënten zijn Afghanen. Daarnaast vragen ook veel Somaliërs, Eritreeërs en Syriërs om hulp. En vorig jaar was, niet onlogisch, ook Oekraïne één van de vaakst voorkomende landen van herkomst. Omdat onze cliënten één of meerdere familieleden zoeken die zich in principe overal kunnen bevinden, is het vaak zoeken naar een speld in een hooiberg. Maar de Internationale Rode Kruisbeweging – dus alle Restoring Family Links afdelingen bij elkaar opgeteld – vindt ongeveer elk uur één vermiste persoon terug", Marijke Peys, Hoofd Restoring Family Links van Rode Kruis-Vlaanderen. ■

Publicatiedatum: juli 2023

Samen droomvangers maken. Bezoek van Staatssecretaris Nicole de Moor in het opvangcentrum voor verzoekers om internationale bescherming te Beveren

Samen spelen en plezier maken is van alle culturen. De jeugddienst Kazou van CM zette zich met de ondersteuning van de begeleiders in het Rode Kruisopvangcentrum van Beveren in om de kinderen en jongeren een memorabele zomer te geven. Daarbij kregen ze op 1 augustus 2023 bezoek van Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, mevrouw Nicole de Moor. Ze ging er even mee aan de slag als monitor en had veel lof voor het initiatief. Ze kreeg ook een rondleiding in het centrum door een van de bewoners.

Kinderen en jongeren in asielcentra hebben niet altijd de mogelijkheid om op vakantie te gaan. Daarom bracht Kazou de vakantie naar de jongeren in een tiental asielcentra in Vlaanderen. De monitoren verbleven in het opvangcentrum zodat ze de jongeren goed leerden kennen en ze de ganse dag samen activiteiten konden plannen.

“Een zomervakantie van twee maanden kan erg lang zijn als kinderen deze tijd enkel in de omgeving van het opvangcentrum doorbrengen”, merkte Mevrouw De Moor op. “Het is evenwel ook een geknipte manier om spelenderwijs Nederlands te leren. Verder is dit voor al die kinderen ook het eerste contact met jeugdwerk. Hopelijk zijn er na afloop van al die

kampen voldoende kriebels om daarna ook aan te sluiten bij een reguliere jeugdbeweging. Het bevordert de integratie.”

Het opvangcentrum in Beveren is gevestigd in de voormalige kantoren van de belastingen en vangt een 140-tal bewoners op waarvan een dertigtal kinderen. “Er wordt hier goed met elkaar samengeleefd, maar het is natuurlijk wel heel wat drukker als de kinderen de hele zomer continu aanwezig zijn”, zei centrumverantwoordelijke Anse De Bock. “We proberen zelf wel wat voor afleiding te zorgen en organiseren ook activiteiten en daguitstappen, maar de hulp van Kazou is meer dan welkom.”

En op een regenachtige dag werd er samen met de Staatssecretaris geknutseld en heel toepasselijk een ‘droomvanger’ gemaakt. ■

Publicatiedatum: augustus 2023

Ruim 18.000 mensen kregen in 2023 opvang van Rode Kruis-Vlaanderen in ons land

Doorheen 2023 hebben 18.430 mensen minstens één nacht opvang gekregen in een centrum dat uitgebaat wordt door Rode Kruis-Vlaanderen. Dat blijkt uit cijfers van de organisatie. Het gaat om verzoekers om internationale bescherming en ook om Oekraïense vluchtelingen.

15.697 verzoekers om internationale bescherming kregen minstens één nacht opvang in een centrum van Rode Kruis-Vlaanderen, bij de Oekraïense vluchtelingen waren dat er 2.733. Dat is een forse daling tegenover 2022, toen nog 10.453 Oekraïners minstens één nacht werden opgevangen door Rode Kruis-Vlaanderen.

Op 31 december 2023 telde Rode Kruis-Vlaanderen 23 opvangcentra in Vlaanderen en Brussel. Twee daarvan zijn voor Oekraïense vluchtelingen: het nooddorp in Mechelen en transitcentrum Ariane in Sint-Lambrechts-Woluwe, waar sinds het najaar van 2022 ook verzoekers om internationale bescherming worden opgevangen.

Vier van de opvangcentra namen een jeugdverblijf onder de vleugels om zo extra opvangplaatsen voor gezinnen met kinderen te creëren in het kader van het winterplan van Fedasil. Het gaat om de centra van Alsemberg, Heusden-Zolder, Leopoldsburg en Sint-Niklaas. ■

Publicatiedatum: januari 2024

Workshops ‘Restoring Family Links in Emergencies’ in Rwanda

Rode Kruis-Vlaanderen faciliteerde samen met het Rwandese Rode Kruis en het Internationale Rode Kruiscomité (ICRC) een reeks workshops omtrent Restoring Family Links in Emergencies (RFLiE) gedurende de maanden augustus en september 2023. Omwille van noodtoestanden in het Congolees-Rwandese grensgebied beoogden de workshops Rwandese RFL-vrijwilligers voor te bereiden op een plotse instroom van vluchtelingen met mogelijke RFL-noden.

Noodtoestanden

Een aantal recente noodtoestanden in Rwanda maakten dat RFL-vrijwilligers baat hebben bij een RFLiE-workshop. Zo bijvoorbeeld barstte de Nyiragongo-vulkaan uit zonder waarschuwing in de ochtend van 22 mei 2021. Aan de zuidkant van de vulkaan stroomde lava naar de nabijgelegen Congolese (DRC) dorpen en naar de stad Goma. De regio kreeg te maken met zware aardbevingen, huizen stortten in en vele sanitaire voorzieningen werkten niet meer. Mensen konden niet terug naar hun huis en dit veroorzaakte een vluchtelingenstroom naar het naburige Rwanda omdat de Nyiragongo-vulkaan en haar berglandschap een natuurlijk obstakel vormt.

Een andere noodtoestand waren de overstromingen van de Sebeya-rivier in mei 2023. Hevige regenbuien zorgden er toen voor dat de Sebeya-rivier, gelegen in Rwanda nabij de Congolese grens (DRC), uit haar oevers trad met hevige watervloeden en aardverschuivingen tot gevolg. Ook hier vielen dodelijke slachtoffers en moesten mensen hun huizen verlaten. Voorts zorgde ook het wederom oplaaiende geweld in de Kivu-regio voor vluchtelingenstromen van Congolezen en Rwandezen in het Congolees-Rwandese grensgebied. Het Rode Kruis riep herhaaldelijk op tot respect van het internationaal humanitair recht.

De bovengenoemde gebeurtenissen hebben gemeenschappelijk dat ze RFL-noden creëren voor degenen die hierdoor getroffen worden. Zo vluchten mensen weg, kunnen telefoons verloren gaan of buiten werking raken met contactverlies tussen familieleden tot gevolg.

Inhoud workshops

De RFLiE workshops beogen Rwandese RFL-vrijwilligers voor te bereiden op een plotse instroom van ontheemden of vluchtelingen in Rwanda. De workshops werden zowel op het hoofdkantoor van het Rwandese Rode Kruis in Kigali als in de omliggende provincies gegeven. Door middel van theoretische uiteenzettingen en praktische oefeningen werden skills en vaardigheden aangebracht met betrekking tot de volgende RFL-activiteiten van het Rwandese Rode Kruis:

- De registratie en hereniging van niet-begeleide en gescheiden kinderen;
- Het voorzien van bel- en oplaadmogelijkheden;
- De verspreiding van Rode Kruisberichten.

Voorts werd de kennis omtrent een aantal andere RFL-aspecten opgefrist met voorbeelden uit de praktijk, waaronder:

- Doorverwijzing naar relevante actoren voor niet-RFL noden;
- De regels met betrekking tot gevoelige informatie en databescherming;
- De beginselen van veilige toegang tot het werkveld. ■

Publicatiedatum: augustus 2023

Opvang van gerepatrieerde Belgen uit de Gazastrook

Zaterdag 4 november hebben de vrijwilligers en collega's van de dienst Interventie de FOD Buitenlandse Zaken bijgestaan in de ondersteuning van de repatriëring van Belgen uit de Gazastrook. Maar liefst 20 Belgen, na een lange reis vanuit de Gazastrook via Cairo en Eindhoven, zijn aangekomen in Brussel.

Dankzij de samenwerking met de FOD Buitenlandse Zaken konden wij een enorme hoeveelheid steun bieden, zowel tijdens hun kortdurende opvang in Brussel als erna.

Een team van DSI´ers (Dringende Sociale Interventie) en SISU'ers (Service d'Intervention Psychosociale Urgente,Croix-Rouge de Belgique) stond al klaar om hen met open armen te ontvangen. Onze Logistieke Eenheid en Hulpdienst vrijwilligers stonden klaar om met busjes degenen die geen transport hadden, dwars door Vlaanderen veilig naar huis te brengen. Tijdens de interventie werden alle noden en behoeften van de gerepatrieerde Belgen zorgvuldig geregistreerd via BITS zodat onze nazorg partners hierop kunnen blijven inspelen.

Team Interventie nam achter de schermen de voorbereiding en coördinatie op zodat onze vrijwilligers vrij waren om te doen waar zij heel goed in zijn: hulp verlenen aan de mensen die dit nodig hebben!

De vrijwilligers hebben zich enorm ingezet en de impact van deze missie was aanzienlijk. De verhalen die men hoorde van de repatrianten waren soms hartverscheurend. Dankzij de warmte en betrokkenheid van onze leidinggevende vrijwilligers gaat de nodige nazorg worden aangeboden aan onze vrijwilligers. Ook worden er DSI-vrijwilligers ingezet om individuele begeleiding te bieden aan onze ingezette vrijwilligers.

Kortom, er ging een fantastisch team van vrijwilligers meteen aan de slag om de gerepatrieerde Belgen zo goed mogelijk op te vangen. Hun inzet is van onschatbare waarde en dat verdient een dikke pluim! ■

Publicatiedatum: november 2023

Ter Dennen: een opvangcentrum met geschiedenis

Het opvangcentrum Ter Dennen in Lanaken heeft in september 2023 dertig kaarsjes mogen uitblazen op de verjaardagstaart.

Het is een moment om even stil te staan bij de geschiedenis van deze plaats.

Het opvangcentrum ligt in een groene, bosrijke omgeving van Lanaken, vandaar ook de naam Ter Dennen. Het gebouw werd er initieel opgericht als een preventorium voor kinderen met tuberculose. De gezonde boslucht maakte dit een ideale plaats voor de verzorging. Er waren ook andere faciliteiten en nadat het preventorium sloot kreeg de site de bestemming van gemeentelijk zwembad. Daarenboven, omdat deze site zulke lange geschiedenis heeft, is er zelfs een klein museum met objecten en verhalen over Ter Dennen.

In 1993 werden de eerste vluchtelingen en verzoekers tot internationale bescherming opgevangen in Ter Dennen door Rode Kruis-Vlaanderen, toen verdeeld over 2 centra namelijk Ter Dennen 1 en Ter Dennen 2. Later zijn deze samengevoegd tot het Rode Kruisopvangcentrum Lanaken of Ter Dennen zoals we het vandaag kennen.

Tijdens de vluchtelingencrisis van 2015 is er tijdelijk een noodopvangcentrum Molenberg gestart met extra 120 plaatsen. Dit is een jaar later terug gesloten.

Gedurende de dertig jaar opvang hebben we een enorme ondersteuning van vrijwilligers gehad. Momenteel werken er 17 enthousiaste vrijwilligers, 11 vrouwen en 6 mannen. Dit zijn allemaal mensen die met een hart voor de bewoners van het opvangcentrum Lanaken, graag hun tijd en expertise schenken aan degenen die het nodig hebben. ■

Publicatiedatum: okotber 2023

100 jaar Rode Kruis Oost-Vlaanderen

In 2023 bestond Rode Kruis Oost-Vlaanderen 100 jaar, iets wat natuurlijk gevierd moest worden.

Daarom werden alle vrijwilligers van Rode Kruis Oost-Vlaanderen uitgenodigd op 17 september om dit samen te vieren in provinciaal domein Puyenbroeck. Hier werden verschillende activiteiten georganiseerd zoals een demonstratie van rampenwerking, voorstelling van de vrijwilligerswerking, een reanimatie oefening van de burgemeester en natuurlijk werd er een hapje en drankje voorzien. ■

Publicatiedatum: september 2023

Verhuis ZNA Cadix

Ziekenhuis ZNA Stuivenberg sloot op 18 september 2023 na 138 jaar definitief de deuren. Een veertigtal patiënten verhuisde naar het nieuwe ziekenhuis ZNA Cadix. Voor de verhuis heeft ZNA een grootschalige operatie op poten gezet die van minuut tot minuut werd uitgetekend. Ook vrijwilligers van Rode Kruis-Vlaanderen hielpen mee. De patiënten werden met ambulances van Rode Kruis-Vlaanderen overgebracht naar ZNA Cadix. ■

Publicatiedatum: september 2023

Brusselse vrijwilligerswerking Rode Kruis schakelt versnelling hoger

De Brusselse afdeling van Rode Kruis-Vlaanderen wil zijn vrijwilligerswerking stevig uitbreiden. Op één jaar tijd steeg het aantal vrijwilligers alvast van tien naar 38 en tegen 2025 staat nog eens een verviervoudiging op het programma.

“Het grootste deel van de nieuwe vrijwilligers is gekomen door ons Brugfigurenproject waarbij kwetsbare kinderen extra begeleiding krijgen bij hun huistaken en studiewerk”, zei Bert Van Driessche, manager van Brussel-Hoofdstad voor Rode Kruis-Vlaanderen. “Vorig jaar waren we daarbij in vijf Nederlandstalige scholen actief en dit jaar zijn het er al elf.”

Eerder in 2023 werd ook al aangekondigd dat het aanbod aan gratis Nederlandstalige eerstehulpopleidingen uitgebreid werd. Zo werden er in 2023 welgeteld 491 mensen opgeleid in EHBO, ten opzichte van 290 vorig jaar en op dit moment zijn er nog elf vrijwilligers in opleiding om deze cursussen te kunnen geven.

De Brusselse afdeling van Rode Kruis-Vlaanderen benadrukt echter dat dit nog maar het begin is. “We willen de komende jaren nog verder groeien, ook bij onze andere activiteiten. Denk bijvoorbeeld aan onze Zorgbib voor ouderen, onze WOW-vakanties voor mensen met een beperking en ons donorcentrum voor bloed- en plasmadonoren. Tegen 2025 moet het aantal vrijwilligers hiervoor minstens verviervoudigen."

12 december 2023 kondigde Vlaams minister van Brussel Benjamin Dalle (CD&V) aan het Rode Kruis-Vlaanderen daarin te willen ondersteunen. “We maken hier vanuit de Vlaamse Regering 50.000 euro voor vrij”, klonk het. ■

Bron: Brusselse vrijwilligerswerking Rode Kruis schakelt versnelling hoger. (2023, December 13).

Publicatiedatum: december 2023

Eerste pleisterverkoop Rode Kruis-Vlaanderen meteen een historisch succes: ”De pleister is een blijver.”

Na meer dan 60 jaar stickers verkopen, brachten de Rode Kruisvrijwilligers in 2023 voor het eerst pleisters aan de man. En die allereerste ‘pleisteractie’ bleek een historisch succes: er werden meer dan 400.000 pleisters verkocht, goed voor zo’n 4 miljoen euro, verdeeld over de 223 lokale afdelingen. Dat succes kwam overigens op een goed moment, want door corona was de opbrengst van de voormalige stickeractie sterk gedaald. “Net daarom is het zo belangrijk dat deze nieuwe actie nu zo’n goed resultaat haalt: de lokale Rode Kruisafdelingen hebben deze middelen broodnodig”, verduidelijkte Philippe Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder van Rode Kruis-Vlaanderen. “De pleister is dus ongetwijfeld een blijver.”

De laatste jaren voor corona schommelde de opbrengst van de actie – toen nog met stickers – telkens rond de 3,3 miljoen euro. Maar sinds de pandemie daalde de verkoop. In 2020 kon er zelfs geen stickerverkoop plaatsvinden en werd er enkel met vrije bijdragen gewerkt. Dat leverde toen ‘maar’ 850.000 euro op. In 2021 was er wel terug een stickeractie, maar met beperkingen, waardoor de opbrengst op 1,8 miljoen euro bleef steken. In 2022 was er voor het eerst terug een volwaardige editie, met 2,6 miljoen euro als resultaat.

“De 223 lokale Rode Kruisafdelingen hebben financieel een aantal moeilijke jaren achter de rug, want deze actie is altijd hun grootste bron van inkomsten. Net daarom is het succes van deze eerste editie met de pleisters zo belangrijk: de lokale afdelingen hebben deze financiële steun broodnodig. We zijn dus enorm blij om te zien dat de nieuwe formule werkt. De pleister is ongetwijfeld een blijver”, verklaarde Philippe Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder van Rode Kruis-Vlaanderen.

Met de opbrengst van de verkoop investeerden de vrijwilligers in zaken zoals ambulances, lesmateriaal voor hun eerstehulpopleidingen of in hun sociaal geëngageerde activiteiten, zoals de werking van de Zorgbib of het Brugfigurenproject. De lokale Rode Kruisafdeling van Brugge ging bijvoorbeeld een nieuwe tent voor hun eerstehulpposten aankopen.

“Wij staan op verschillende festivals en events met onze eerstehulpposten: Cactusfestival, Feest In Het Park, de Ronde van Vlaanderen, enzovoort. Om de mensen ook in de toekomst te kunnen blijven helpen op deze events, hebben we dringend een nieuwe tent nodig. En het is dus dankzij alle Bruggelingen die een pleister kochten, dat we die tent nu kunnen aanschaffen”, aldus Nicole Vande Casteele, afdelingsvoorzitter Rode Kruis-Brugge.

Rode Kruis-Vlaanderen bedankte iedereen die tijdens de afgelopen pleisteractie een steentje heeft bijgedragen.

“Eerst en vooral bedankt aan alle Vlamingen die de pleister gekocht hebben, want dankzij jullie kunnen al deze lokale Rode Kruisafdelingen hun werk blijven verderzetten. Hetzelfde geldt voor de Nationale Loterij, onze structurele partner, en hun gedelegeerd bestuurder Jannie Haek, die de symbolische laatste pleister kocht. En daarnaast willen we natuurlijk ook onze 13.000 vrijwilligers bedanken, die de voorbije twee weken – door weer en wind – eropuit zijn getrokken om de pleisters te verkopen”, zei Philippe Vandekerckhove. ■

Publicatiedatum: mei 2023

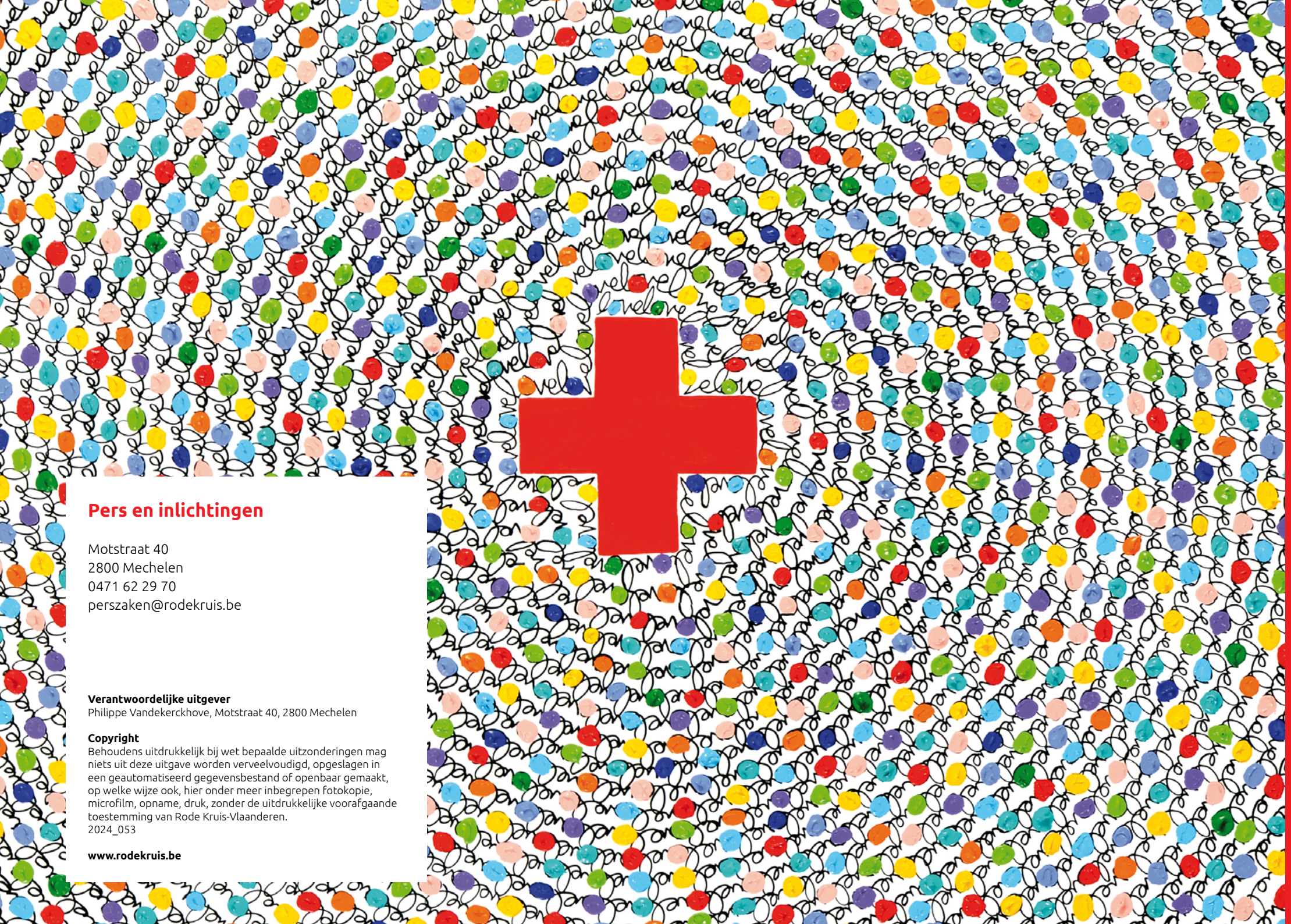

Pers en inlichtingen

Motstraat 40
2800 Mechelen
0471 62 29 70
perszaken@rodekruis.be

Verantwoordelijke uitgever
Philippe Vandekerckhove, Motstraat 40, 2800 Mechelen

Copyright
Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, hier onder meer inbegrepen fotokopie, microfilm, opname, druk, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van Rode Kruis-Vlaanderen.
2024_053

www.rodekruis.be